

ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ УЧНІВ В СИСТЕМІ ОСОБИСТІСНООРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ

Важливим завданням сучасної освіти нашої незалежної держави є формування естетичних цінностей молоді, тому в наш час проблема естетичного виховання є актуальною.

Актуальність цієї проблеми полягає в неудосягненості можливостей освітнього процесу, який повністю не реалізує особистісний потенціал учнів, не стимулює їх до вільного самовираження, саморозвитку. І в свою чергу сучасний вчитель повинен переосмислити й переорієнтуватися, оновити свої форми й методи вивчення того чи іншого предмету. На сучасному етапі розвитку освіти існує необхідність в реорганізації системи навчання.

За основу поновленої освітньої системи, на нашу думку, необхідно брати:

– особистісноорієнтований підхід до організації навчання в загальноосвітній школі, який дасть можливість в певній мірі розкрити творчий потенціал учня, його самоутвердження в школі;

– неповторність індивідуальності кожного учня, що допоможе виховати естетично розвинуту, духовно багату особистість.

Поняття “естетичне виховання” в науковій літературі трактується як цілеспрямований систематичний вплив на особистість з метою її естетичного розвитку, а саме – формування творчо активної особистості,

здібної сприймати та оцінювати прекрасне в труді, природі, суспільних відносинах з позиції естетичного ідеалу, а також відчувати потребу в естетичній діяльності. Зміст естетичного виховання включає в себе формування знань, умінь, навичок, виховання естетичних почуттів, смаків, інтересів.

Результативність особистісно-орієнтованого навчання в естетичному вихованні можлива при спиранні на потреби учня.

У науковій літературі значне місце відводиться таким потребам учнів, як:

1. Індивідуальна вираженість – це життєвий шлях людини у суспільстві, це свідомість і самопізнання людини, це коли особистість, як свідомий суб'єкт розуміє не тільки оточуючих, але й себе у своєму ставленні до оточуючих.

2. Духовна потреба людини – це внутрішній світ людини, її морально-етичні цінності. Це пошук істини і сенсу життя людиною. Це пізнання людиною свого “я”, потреба людини слухати класичну музику, читати книги, ходити до театру. Вміння людини оцінювати навколишній світ, людське оточення.

3. Пізнавальні потреби – це рівень розумового розвитку особистості, її жага до пізнання, підвищення свого інтелекту. Потреба людини у навчанні.

4. Соціальні потреби – це соціальний успіх людини, а звідси впевненість в собі у суспільстві. Це ще й потреба у аффіліації, тобто прагнення людини допомогти іншим. Це вміння людини жити в суспільстві за його законами і водночас проявляти інтерес чужиність, допомогу іншим.

5. Потреба самоактуалізації – це потреба в розумінні особистого шляху, це реалізація своїх можливостей і здібностей. Людина, яка досягає рівня самоактуалізації, повністю реалізувавши свої здібності і можливості, постає як свідомо особистість. Потреба самоактуалізації це і розуміння людиною своєї мети в житті і шляхів її досягнення.

6. Потреба діяльності – це потреба в організаційній роботі, розуміння задач, які ставить перед людиною суспільство, і в свою чергу виконання обов'язків, які постають перед людиною.

Потреби людини необхідно розглядати як особливий психологічний стан індивіда, як не співвіднесеність в психіці особистості внутрішніх і зовнішніх умов діяльності. Потреба – це джерело активності людини.

У зв'язку з викладеним вище, можна визначити основні задачі та завдання естетичного виховання в системі особистісно-орієнтованого навчання:

– забезпечувати комплексний підхід до розвитку особистості (включати трудове та морально-естетичне виховання);

– впроваджувати інноваційні технології навчання (на основі сучасних методологічних досліджень);

– охоплювати всі сфери життєдіяльності учня, а саме – глибину його мислення, почуття, характер вибірковості та настановлення;

– забезпечувати набуття пізнавального досвіду учнями, закріплення в різновидах учбової праці активної пізнавальної позиції та творчого стилю пізнання.

Позитивного результату в вихованні естетично розвиненої особистості в системі особистісно-орієнтованого навчання вчитель може отримати, враховуючи в своїй роботі такі умови:

- враховувати вікові та індивідуальні особливості кожного учня;
- педагогічна взаємодія, співпраця та співтворчість вчителя та учня;
- творчий підхід вчителя до навчального процесу (упровадження інноваційних, нестандартних методів навчання);
- свобода вибору учнями учбових завдань, направлених на розвиток творчого потенціалу особистості та забезпечення можливості для їх самореалізації й самоутвердження;
- активна позакласна діяльність (гуртки, студії, творчі вечори, відвідування концертів тощо).

Такі умови допоможуть вчителю виховати в учнів позитивне відношення до навчання, активізувати діяльність учня, стимулювати самостійність, вміти самостійно приймати рішення та об'єктивно оцінювати здобуті результати, виховувати творчу особистість.

Таким чином, головною метою естетичного виховання учнів в системі особистісноорієнтованого навчання є духовно збагатити учня, сформувати естетичну культуру, виховати цілісну особистість.